

Porfyrie: NSAID's

3978

Aceclofenac, carbasalaatcalcium, dexketoprofen, diclofenac, fenazon, fenylobutazon, ketorolac, lumiracoxib, metamizol, nabumeton, nepafenac, parecoxib, piroxicam, propyfenazon, rofecoxib, valdecoxib.

Bron	Studie	Effect
ref. 1 Website van het European Porphyrria Initiative. www.porphyrria-europe.com.	review	Aceclofenac, carbasalaatcalcium, dexketoprofen, diclofenac, fenazon, fenylobutazon, ketorolac, lumiracoxib, metamizol, nabumeton, nepafenac, parecoxib, piroxicam, propyfenazon, rofecoxib en valdecoxib staan noch op de lijst met veilige middelen noch op de lijst met onveilige middelen.
ref. 2 Website van het Noorse porfyriecentrum NAPOS. www.drugs-porphyrria.com.	review	Nepafenac is niet porfyriogeen. Celecoxib, dexketoprofen, diclofenac, etoricoxib, ketorolac, meloxicam, nabumeton, parecoxib en piroxicam zijn waarschijnlijk niet porfyriogeen. Dit betekent dat het eerstekeuzemiddelen bij porfyriepatiënten zijn. Er zijn geen voorzorgsmaatregelen nodig. Aceclofenac, is mogelijk porfyriogeen. Alleen gebruiken als er geen veiliger alternatief voorhanden is. Voorzorgsmaatregelen worden geadviseerd bij kwetsbare patiënten. Metamizol is waarschijnlijk porfyriogeen. Alleen gebruiken als dit echt nodig is. Voorzorgsmaatregelen worden geadviseerd bij alle patiënten. Carbasalaatcalcium, fenazon, fenylobutazon, flurbiprofen, en propyfenazon zijn nog niet geclassificeerd.
ref. 3 Disler PB et al. Guidelines for drug prescription in patients with the acute porphyrias. S Afr Med J 1982;61:656-60.	review	Voor diclofenac is er 1 artikel (Eales, 1979) dat wijst op een associatie met klinische verergering van porfyrie, voor fenylobutazon zijn er 4 artikelen (Rifkind, 1976; Wetterberg, 1976 (meeting abstract); Eales, 1979 en Moore, 1980). De auteurs geven aan dat anekdotische meldingen moeilijk te interpreteren zijn. Aan de ene kant wekt een uitlokkend geneesmiddel niet altijd een aanval op en aan de andere kant kan een aanval opgewekt worden door een milde koortsende ziekte of een gebrek aan inname van koolhydraten. De auteurs geven aan dat NSAID's waarvan niet zeker is of ze veilig zijn, vermeden moeten worden, gezien de beschikbaarheid van veilige alternatieven (acetylsalicylzuur, indometacine en naproxen).
ref. 4 SPC Biofenac (aceclofenac) 17-10-97 e.a.*		<u>Waarschuwing:</u> Bij patiënten met hepatische porfyrie dient Biofenac 100 met de nodige voorzichtigheid te worden toegepast, daar het een aanval van acute porfyrie kan veroorzaken. <u>Bw:</u> Huid- en onderhuidaandoeningen. Zeer zelden: fotosensibiliteit.
ref. 5 SPC Butazolidin (fenylobutazon) 29-08-05 e.a.**		<u>Bw:</u> In geïsoleerde gevallen: fotosensitiviteit.

* SPC Voltaren (diclofenacnatrium) 03-12-08.

** SPC Piroxicam ratiopharm 19-08-08.

Opmerkingen:

- Aanvallen van acute porfyrie kunnen zeer ernstig en zelfs levensbedreigend zijn. Daarom ontraadt het European Porphyrria Initiative het gebruik van geneesmiddelen waarvoor onvoldoende onderbouwing is voor de veiligheid indien veilige alternatieven beschikbaar zijn.
Van de NSAID's zijn acetylsalicylzuur, ibuprofen, indometacine, ketoprofen, naproxen, sulindac en tioprofeenzuur veilig bij porfyrie.
Omdat er systemische opname optreedt bij oogdruppels en indometacine hier een alternatief is, zijn oogdruppels ook gekoppeld.

- Uit de literatuur zijn associaties van NSAID's met pseudoporfyrie bekend. Pseudoporfyrie gaat wel gepaard met porfyrie-achtige symptomen, maar niet met een (sterkere) ophoping van een precursor van porfyryne (de oorzaak van een aanval van porfyrie). Daarom is literatuur over pseudoporfyrie niet meegenomen in dit statusrapport.
- Datum raadpleging website: 28-07-2016.

Risicofactoren	alcohol, dehydratie, endogene steroïden, energiearme diëten, infectie, koorts
Incidentie	-

	Contra-indicatie	Actie	Datum
Beslissing deskundigen	ja	ja	22-05-2012